

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11562
Tarih : 18.04.2023

27329

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

2010'lu yıllarda EGM tarafından getirilen düzenlemeyle çevik kuvvete ait kasklara, zimmetli numara takma zorunluluğu getirilmiş; bu numaraların sabit olduğu ve değiştirilemeyeceği resmi düzenlemelerle güvence altına alınmıştır. Ancak bu uygulamanın son dönem eylemlerde fiilen askıya alındığı görülmektedir.

İstanbul'da son dönemde düzenlenen eylemler ve protestolar sırasında görev yapan bazı çevik kuvvet polislerinin, kasklarına zimmetli olan kask numaralarını siyah bantla kapattığına dair görüntüler kamuoyuna yansımıştır. Kolluk kuvvetlerinin kask bilgilerinin gizlenmesi, olası hak ihlali durumlarında sorumluların tespitini imkânsızlaştırmakta, cezasızlık zeminini güçlendirmektedir. Anayasa'nın 17. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi uyarınca Türkiye aleyhine verilmiş çok sayıda ihlal kararı, özellikle kolluk kaynaklı şiddetin cezasız kaldığını göstermektedir.

Kamuoyuna yansıyan çeşitli müdahale ve yer yer saldırılara varan görevli polislerin uygulamaları, tüm ulusal ve uluslararası kamuoyunda çeşitli tepkilere neden olmuştur. Eylemlerin olduğu günlerdeki hastaneye kaldırılan, gözaltı raporlarında çeşitli işkence ve kötü muameleye maruz kaldıklarını belirten yurttaş sayısı oldukça fazladır. Bunlardan bazıları çıplak aramaya kadar vardırılan iddialardır.

Polislerin zimmetli kask numaralarını gizlemeleri yalnızca bireysel hak ihlallerinin değil, demokratik hakların özellikle de toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılmasını da caydırıcı sistematik bir sorun olarak değerlendirilmelidir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. İstanbul'da düzenlenen son eylemler sırasında görev yapan polislerin numaralarını kasklarında siyah bantla kapattığı Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Bilgisi dahilinde değil ise bu uygulama fikri kimden çıkmıştır?
2. Kasklardaki numarayı kapatan kolluk görevlileri tespit edilebilmiş midir?
3. Bu uygulama bir talimat ya da genelgeye dayalı olarak mı yapılmaktadır? Böyle bir talimat mevcutsa içeriği nedir?
4. Söz konusu görüntülerde yer alan polis memurları hakkında herhangi bir idari soruşturma başlatılmış mıdır?
5. Kolluk kuvvetlerinin gizlenmesi, Anayasa'nın 125. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin işkence yasağına dair 3. maddesiyle çelişmekte midir?
6. Son 2 yılda benzer şekilde gizleyen kolluk görevlileri hakkında kaç soruşturma açılmıştır? Bu soruşturmalardan kaç sonuçlandırılmıştır?
7. Kolluk kuvvetlerine kask numarası takma yükümlülüğüne dair geçmişte çıkarılmış düzenlemeler bugün halen yürürlükte midir?
8. Kolluk kuvvetlerinin kimliğini gizlemesi, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ile ifade özgürlüğü üzerinde caydırıcı bir etki yaratmakta mıdır? Bu konuda Bakanlığınızın yaptığı bir değerlendirme var mıdır? Bunun kitlelere ne gibi etkileri olmuştur? Emniyet içerisinde ne gibi etkileri olmuştur?
9. Son 10 yıl içerisinde AYM veya AİHM tarafından kolluk kaynaklı şiddet ve kimlik tespiti yapılamadığı gerekçesiyle verilmiş ihlal kararlarının sayısı kaçtır?
10. Bu kararlar doğrultusunda İçişleri Bakanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü ne tür yapısal önlemler almıştır?
11. Türkiye genelinde kolluk personeline zimmetlenen ekipmanların (kask, cop, biber gazı, silah vb.) takibine ilişkin sistematik bir envanter kontrolü yapılmakta mıdır? Bu kontrollerin sıklığı ve yöntemi nedir? Sonuçlar herhangi bir sitede yayınlanmakta mıdır?
12. Kolluk kuvvetlerinin eylemlere müdahale yöntemlerine ilişkin eğitimlerde, hak ihlali riskini azaltacak içerik ve denetim mekanizmaları bulunmakta mıdır?
13. Bu tür görüntülerin yaygınlaşmasının ardından kamuoyunun güvenini sarsmamak adına Bakanlığınız tarafından yapılması planlanan herhangi bir düzenleme veya açıklama var mıdır?
14. Bu tür uygulamalarla mücadele etmek için kolluk görevlilerinin kimliğinin görünür kılınmasını sağlayacak teknolojik veya idari tedbirlerin geliştirilmesi planlanmakta mıdır? Planlanmakta ise bunlar nelerdir? Planlanmamakta ise neden planlanmamaktadır?